

Ontwikkeling en implementatie van een zelfrapportage signaleringsinstrument voor suicidaliteit bij adolescenten 12-21 jaar van uiteenlopende etnische / culturele achtergronden. (in de hoofdstudie worden alleen adolescenten tussen de 18-21 geïnccludeerd)

Gepubliceerd: 28-04-2010 Laatste bijgewerkt: 04-05-2024

Het onderhavige protocol beoogt een valide zelfrapportage signaleringsinstrument voor suicidaliteit onder jongeren te ontwerpen en te implementeren. Het instrument dient invariant te zijn voor etniciteit en dient fluctuaties in het suiciderisico te...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Suïcidaal en automutilerend gedrag NEG
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON39769

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Ontwikkeling signaleringsinstrument voor suicidaliteit bij adolescenten.

Aandoening

- Suïcidaal en automutilerend gedrag NEG

Synoniemen aandoening

suicide ideatie / zelfmoord gedachten

Betreft onderzoek met
Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Vrije Universiteit
Overige ondersteuning: ZonMW

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: adolescenten, screening, suicide

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Primaire parameters zijn gerapporteerde zelfbeschadiging of suicide poging(en) op de tweede meting, en de ernst van de suicidale ideaties.

Daarnaast risico factoren als depressie, hopeloosheid, piekeren, alcohol en drugs, thuissituatie, life-events, religie, zelfbeeld, controle/mastery, peergroup, geestelijke pijn, eenzaamheid, impulsiviteit, risk-behavior, hostiliteit, fysiek/seksueel misbruik, pesten en boosheid.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire parameters zijn demografische variabelen als leeftijd, sekse, etniciteit en opleidingsniveau.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

In Nederland sterven jaarlijks gemiddeld 46 jongeren tot en met 19 jaar door suicide. Het is na verkeersongevallen de tweede doodsoorzaak onder jongeren. Aan deze suïcides is vaak een proces vooraf gegaan van suïcidale gedachten en - niet altijd zichtbare - suïcidale uitingen. Uit onderzoek van het Trimbos instituut blijkt dat 11,2% van alle jongeren in Nederland aan suïcide denkt en dat 6,6% een suïcidepoging doet of zichzelf opzettelijk

verwondt. Er is behoefte aan een zelfrapportage signaleringsinstrument voor suicidaliteit onder jongeren van 12 tot 21 jaar. Daarbij is behoefte aan een instrument dat invariant is voor etniciteit. Veel suïcidaal gedrag vindt plaats onder jongeren van uiteenlopende culturele achtergronden. Scholen en Jeugdgezondheidsdiensten zijn attent op signalen van suicidaliteit bij jongeren en willen diegenen selecteren die nadere aandacht behoeven. Er ontbreekt een gevalideerd Nederlandstalig valide signaleringsinstrument in de jeugdzorg en jeugd-ggz op grond waarvan behandelbeslissingen kunnen worden genomen. Het instrument zal tevens beschikbaar komen als zelftest op internet, waaronder 113Online. Veel jongeren zoeken anoniem op internet naar informatie en advies rond zelfdoding.

Doel van het onderzoek

Het onderhavige protocol beoogt een valide zelfrapportage signaleringsinstrument voor suicidaliteit onder jongeren te ontwerpen en te implementeren. Het instrument dient invariant te zijn voor etniciteit en dient fluctuaties in het suïciderisico te registreren en om verandering over de tijd als maat voor verbetering in behandeling in de jeugd-GGZ vast te stellen.

Het belang van signalering van suicidaliteit is erin gelegen dat onbehandelde suicidaliteit kan leiden tot continuering en verergering van emotionele problemen, tot suïcidepogingen en suïcide. Zowel gezondheidswinst (snellere en meer gevalideerde risicotaxatie) als kostenbesparing (snellere hulpverlening, geen onnodige verwijzingen) worden bereikt. De ontwikkeling van een signaleringsinstrument voor suicidaliteit zal beleid rond de problematiek van jongeren voorzien van betere informatie over hun levenssituatie.

Onderzoeksopzet

1. Inventarisatie bestaande screeningsinstrumenten en formuleren itempool. Periode mei 2009 - augustus 2009: Op grond van buitenlandse screeningsinstrumenten, klinische ervaring van deskundigen en theoretische overwegingen werd een itempool aangelegd van vragen over suïcidale gedachten en gedragingen en over risico-indicatoren voor suicidaliteit.
2. Uittesten itempool. April 2010 - December 2012: De itempool is aan zowel jongeren die onder klinische behandeling is in de GGZ als ROC/middelbare leerlingen voorgelegd. Op basis van de verkregen data is een itempool gereduceerd, wat verdere testconstructie mogelijk maakt.
3. Normering en predictieve waarde instrument. Periode Juni 2013 - Mei 2014: Het voorlopige instrument wordt op predictieve waarde getest bij 4000 jongeren van 18 t/m 21 jaar (50% meisjes). Het

signaleringsinstrument zal over een periode van 3 maanden (2 metingen) in deze studie worden meegenomen en gerelateerd aan daaropvolgende ontwikkelingen (zelfbeschadiging c.q. suïdepogingen, beloop van depressie). Tevens wordt onderzocht welke invloed persoonsfactoren, etniciteit, en omgevingsfactoren hebben op de predictie. Construct validiteit wordt onderzocht door gelijktijdige afname van vragenlijsten naar suicide ideatie, depressie, hopeloosheid, impulsiviteit en hostiliteit. Construct validiteit wordt onderzocht door gelijktijdige afname van vragenlijsten naar suicide ideatie, depressie, hopeloosheid, impulsiviteit en hostiliteit.

4. Wetenschappelijke verslaglegging en documentatie testconstructie. Periode Januari 2013- December 2013.

Inschatting van belasting en risico

Er wordt soms gesuggereerd dat het beantwoorden van vragen over suïcidaliteit suïcidale gedachten of zelfs suïcidaal gedrag zou kunnen aanzetten. Echter, deze hypothese is niet wetenschappelijk gevalideerd in de psychologie en psychiatrie. Gould et al. (2005) onderzocht de effecten van het invullen van een self-report instrument voor suïcidaliteit. In deze studie zijn geen iatrogene effecten aangetoond. In de huidige studie betreft het een zeer korte afname tijd, waarin deelnemers worden aangezet tot zelfreflectie met betrekking tot het psychisch welbevinden en eventuele suïcidale ideatie. Vervolggesprekken zouden een eventuele psychische belasting bij deelnemers kunnen signaleren en verlichten, en indien nodig leiden tot doorverwijzing naar de gespecialiseerde zorgkaders.

Contactpersonen

Publiek

Vrije Universiteit

Van der Boechorststraat 1
Amsterdam 1081BT
NL

Wetenschappelijk

Vrije Universiteit

Van der Boechorststraat 1
Amsterdam 1081BT
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Pilot studie; Norm populatie:

- Leeftijd 12-21
- Actieve toestemming door adolescent
- Actieve toestemming door adolescent & ouders voor diegenen onder de 18 jaar.; Klinische populatie:
- Leeftijd 12-21
- Actieve toestemming door adolescent
- Actieve toestemming door adolescent & ouders voor diegenen onder de 18 jaar.
- Behandeling bij GGZ instelling.
- Suïcidaliteit gebaseerd op de volgende classificatie gemaakt door de behandelaar (moet worden gemotiveerd):
- Niet suïcidaal: Geen indicatie van suïcidaliteit
- Mogelijk suïcidaal: Indicatie van risico gedrag
- Waarschijnlijk suïcidaal: Indicatie van suïcidale ideatie -intentie of uitingen (verbaal of gedrag)
- Zeker suïcidaal: Indicatie van recente suicide poging (afgelopen twee maanden)

Hoofdstudie; Normpopulatie (ROC studenten)/bezoekers van 113online;- Adolescenten van 18-21 jaar oud

- Actieve toestemming van de adolescent

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Verstandelijke beperking
Acute psychose

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 28-06-2010

Aantal proefpersonen: 4046

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 28-04-2010

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

Goedgekeurd WMO

Datum: 08-11-2010

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

Goedgekeurd WMO

Datum: 23-04-2014

Soort: Amendement

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL29670.029.09